

Framtidens arbetsmarknad

Marcus Weissenbilder [SOM-rapport nr 2020:11]

Innehållsförteckning

Introduktion.....	1
Tabell 2 Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige, 2019.....	3
Tabell 3 Den som vill och kan arbeta ska kunna välja att fortsätta göra det utan att åldern gör att arbetsgivaren kan säga upp personen, 2019	5
Tabell 4 Inställning till att många jobb, med teknikutvecklingens hjälp, gör att sköta på distans, 2019	7
Tabell 5 Oro för: Ökad stress i arbetslivet, 2019	9
Tabell 6 Oro för: Osäkra anställningsvillkor, 2019.....	11
Figur 2 Oro för stress i arbetslivet och för osäkra anställningsvillkor, 2016–2019	13
Figur 3 Uppfattning om att den tekniska utvecklingen skapar många nya jobb, 2016–2019....	14

Introduktion

SOM-undersökningarna genomförs varje år sedan 1986 av SOM-institutet vid Göteborgs universitet. Syftet med undersökningarna är att kartlägga svensk opinion och belysa hur svenska folkets vanor och attityder förändras över tid. SOM-institutet är en centrumbildning vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs universitet och har sin bakgrund i ett långvarigt samarbete mellan de två grundarinstitutionerna Statsvetenskapliga institutionen och Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG). Sedan 2017 är SOM-institutet även inrättat som en fakultetsgemensam forskningsinfrastruktur vid samhällsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet. Den nationella SOM-undersökningen genomförs i samverkan med forskare från olika discipliner, främst inom samhällsvetenskap.

SOM-undersökningens rapportserie står för en betydande del av resultatredovisningen av SOM-undersökningarna. Resultat publiceras även i form av presentationer och fördjupade analyser i de återkommande forskarantologierna. Alla publikationer finns tillgängliga för nedladdning på SOM-institutets webbsida www.som.gu.se. En utförlig metodokumentation från den nationella SOM-undersökningen 2019 finns tillgänglig på hemsidan¹.

Den nationella SOM-undersökningen 2019

Fältarbetet för den nationella SOM-undersökningen följer i huvudsak samma upplägg från år till år. 2019 års SOM-undersökning använde en undersökningsdesign som kallas blandad datainsamling (*mixed mode*) vilket innebar att data primärt samlades in via postenkäter, men respondenterna gavs även möjlighet att fylla i enkäten på internet.

Undersökningen skickades ut till ett systematiskt sannolikhetsurval av den svenska befolkningen. Urvalsramen innefattade alla svenska och utländska medborgare som har sin primära adress i Sverige och som är mellan 16 och 85 år. År 2019 ingick 21 000 personer i det totala urvalet. Den totala urvalsstorleken delades in i sex jämnstora grupper till vilka olika editioner av SOM-undersökningen 2019 skickades till. Samtliga formulär innehöll 12 sidor med frågor varav ett antal sidor är fyllda med projektspecifika frågor vilka varierar mellan formulären.

Svaren samlades in mellan den 16 september och 31 december 2019. En stor andel av svaren inkom tidigt och 30 dagar in i fältarbetet hade närmare 70 procent av de slutgiltiga svaren kommit in. Under fältperioden genomfördes en serie påminnelser via post, telefon och SMS.

Svarsfrekvens och representativitet

Av det ursprungliga urvalet på totalt 21 000 personer var det 10 068 personer som besvarade och skickade in formuläret vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 49 procent².

Vilka som svarar och vilka som inte svarar på en frågeundersökning har betydelse för tolkningen av undersökningens resultat. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar tenderar att skilja sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Trots att knappt hälften av respondenterna inte svarar på enkäten är den demografiska representativiteten i svarsgruppen god i de flesta avseenden. I figur 1 görs det däremot tydligt att

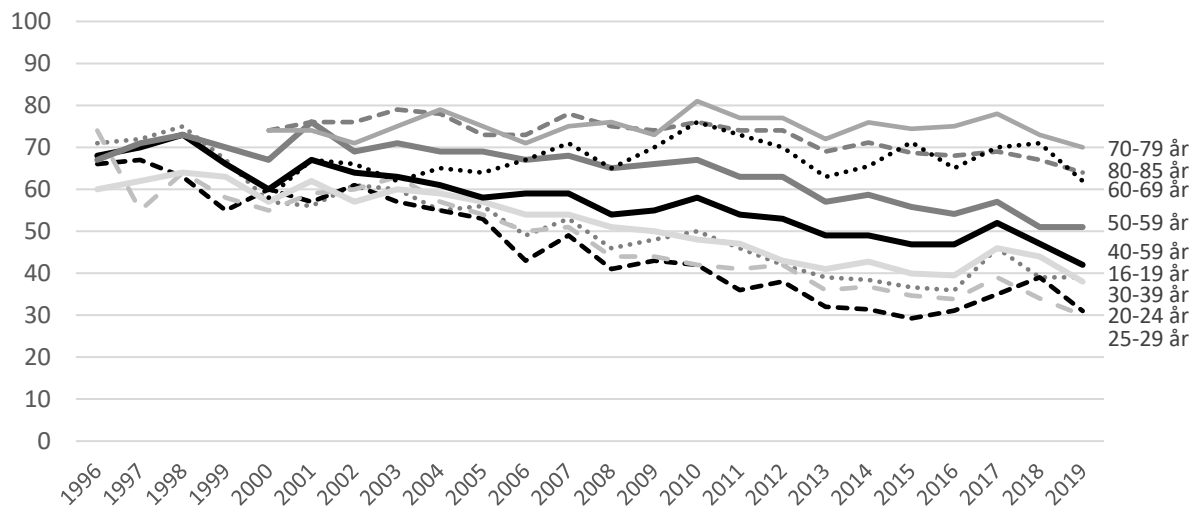
¹ https://som.gu.se/digitalAssets/1768/1768372_3.-metodrapport-riks-2019.pdf

² I nettosvarsfrekvensen har det så kallade naturliga bortfallet definierats bort. Till det naturliga bortfallet förs personer som är fysiskt eller mentalt oförmögna att svara på enkäten, personer som är avlidna, bortresta under större delen av fältperioden, emigrerade, har språksvårigheter eller inte alls talar svenska. Sammanlagt 550 personer, motsvarande 2,6 procent, har räknats bort som naturligt bortfall.

en lägre andel i de yngre åldersgrupperna svarar på SOM-undersökningarna. 2019 fick respondenterna för tredje gången en belöning i form av skraplott eller värdecheck efter inskickat svar. Det gav en positiv effekt på svarsfrekvensen och förbättrade de yngre åldersgruppernas representativitet.

Figur 1 Svarsfrekvens i olika åldersgrupper 1996–2019 (procent)

Träffsäkerheten i attitydfrågor om politiska förslag och bedömningar av ekonomin är hög trots variationen i svarsfrekvens mellan olika åldersgrupper. Frågor där det existerar större generationsskillnader, exempelvis nyhetskonsumtion, påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representation i svarsunderlaget³.

Procentskattningar och felmarginaler

SOM-undersökningarna bygger på ett slumpmässigt urval av den svenska befolkningen 16-85 år. Resultat från sådana urvalsundersökningar är alltid förknippade med en osäkerhet som kan uttryckas i form av en felmarginal. Med hjälp av en felmarginal går det att beräkna ett konfidensintervall kring till exempel en procentskattning. Vi kan förvänta oss att procenttalet för hela populationen befinner sig inom konfidensintervallet i 95 fall av 100 i en tänkt situation med många upprepade mätningar. Att vara medveten om felmarginalen gör att vi lättare undviker att dra slutsatser om förändringar eller gruppskillnader som enbart beror på slumpen. Tabellen nedan ger några exempel på hur stor felmarginalen är vid olika gruppstorlekar och procentskattningar.

Tabell 1 Lathund för procentskattningar vid olika gruppstorlekar (felmarginaler och procentenheter)

Skattning	100	200	400	800	1 000	2 000
50 procent	±9,8	±6,9	±4,9	±3,5	±3,1	±2,2
30 procent	±9,0	±6,4	±4,5	±3,2	±2,8	±2,0
10 procent	±5,9	±4,2	±2,9	±2,1	±1,9	±1,3
6 procent	±4,7	±3,3	±2,3	±1,6	±1,5	±1,0
2 procent	±2,7	±1,9	±1,4	±1,0	±0,9	±0,6

SOM-institutet har i samverkan med Futurion undersökt framtidens arbetsmarknad. Frågorna om framtidens arbetsmarknad ställdes i formulär 4.

³ Elias Markstedt (2014) Representativitet och viktning. SOM-rapport 2014:20, SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Tabell 2a Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige, 2019 (procent)

		Helt felaktigt påstående (1)	2	3	4	Helt riktigt påstående (5)	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		6	17	39	26	12	100	1 581
<i>Kön</i>	Kvinna	7	18	44	21	10	100	814
	Man	4	16	35	31	14	100	764
<i>Ålder</i>	16–29 år	6	24	31	25	14	100	241
	30–49 år	6	16	43	26	9	100	446
	50–64 år	7	18	43	23	9	100	375
	65–85 år	5	14	37	29	15	100	519
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	7	22	35	25	11	100	123
	30–49 år	7	16	47	25	5	100	244
	50–64 år	8	22	48	16	6	100	191
	65–85 år	8	16	40	20	16	100	256
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	5	25	27	26	17	100	117
	30–49 år	4	17	38	27	14	100	201
	50–64 år	5	15	38	31	11	100	184
	65–85 år	3	13	32	37	15	100	262
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	5	18	39	24	14	100	221
	Mindre tätort	8	18	38	25	11	100	273
	Stad/större tätort	6	16	40	26	12	100	791
	Sthlm/Gbg/Malmö	6	20	34	28	12	100	273
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	8	22	39	18	13	100	101
	Mindre tätort	10	17	43	21	9	100	146
	Stad/större tätort	7	15	48	21	9	100	413
	Sthlm/Gbg/Malmö	6	24	36	24	10	100	143
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	3	15	39	29	14	100	120
	Mindre tätort	6	18	33	30	13	100	127
	Stad/större tätort	3	16	35	32	14	100	377
	Sthlm/Gbg/Malmö	6	16	32	32	14	100	129

Kommentar: Frågan lyder: 'Vilken är din uppfattning om följande påstående? Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige.' Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 2b Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige, 2019 (procent)

		Helt felaktigt påstående (1)	2	3	4	Helt riktigt påstående (5)	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		6	17	39	26	12	100	1 581
<i>Utbildning¹</i>	Låg	6	20	39	23	12	100	441
	Medellåg	6	19	40	23	12	100	388
	Medelhög	6	14	39	30	11	100	529
	Hög	3	17	36	28	16	100	195
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	5	17	39	28	11	100	812
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	7	19	34	25	15	100	81
	Arbetare	7	17	40	24	12	100	448
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	7	20	36	23	14	100	357
	301 000–700 000	6	17	39	26	12	100	638
	Mer än 700 000	4	15	41	30	10	100	480
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	5	17	43	26	9	100	784
	Arbetslös	7	22	38	22	11	100	55
	Ålders-/avtalspensionär	5	15	36	28	16	100	485
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(21)	(15)	(37)	(12)	(15)	100	33
	Studerande	7	24	32	23	14	100	118
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	4	18	39	27	12	100	515
	Varken eller	7	17	41	22	13	100	446
	Något-/klart till höger	7	17	37	28	11	100	596
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	9	17	41	20	13	100	242
	TCO	4	17	42	29	8	100	330
	SACO	4	17	38	31	10	100	166
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	6	17	40	26	11	100	1 220
	Tidsbegränsad anställning	5	22	34	26	13	100	116

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 2a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 3a Den som vill och kan arbeta ska kunna välja att fortsätta göra det utan att åldern gör att arbetsgivaren kan säga upp personen, 2019 (procent)

		Helt felaktigt påstående (1)	2	3	4	Helt riktigt påstående (5)	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		5	9	24	31	31	100	1 461
<i>Kön</i>	Kvinna	5	9	24	31	31	100	757
	Man	5	9	23	31	32	100	701
<i>Ålder</i>	16–29 år	3	8	19	37	33	100	205
	30–49 år	6	13	25	32	24	100	393
	50–64 år	7	7	30	30	26	100	347
	65–85 år	5	7	21	29	38	100	516
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	3	10	17	36	34	100	103
	30–49 år	5	12	23	36	24	100	219
	50–64 år	6	8	29	29	28	100	180
	65–85 år	6	7	24	27	36	100	255
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	3	6	19	38	34	100	101
	30–49 år	6	15	28	27	24	100	173
	50–64 år	9	6	30	31	24	100	167
	65–85 år	3	8	17	31	41	100	260
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	6	12	24	29	29	100	206
	Mindre tätort	5	12	27	25	31	100	260
	Stad/större tätort	5	8	23	32	32	100	722
	Sthlm/Gbg/Malmö	6	7	24	35	28	100	254
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	5	13	27	29	26	100	95
	Mindre tätort	6	12	28	21	33	100	141
	Stad/större tätort	5	9	22	33	31	100	376
	Sthlm/Gbg/Malmö	6	4	22	38	30	100	136
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	7	11	21	30	31	100	111
	Mindre tätort	4	12	25	30	29	100	119
	Stad/större tätort	5	7	23	31	34	100	346
	Sthlm/Gbg/Malmö	6	11	24	33	26	100	116

Kommentar: Frågan lyder: 'Vilken är din uppfattning om följande påstående? Den som vill och kan arbeta ska kunna välja att fortsätta göra det utan att åldern gör att arbetsgivaren kan säga upp personen.'
 Procentbasen utgår av de som besvarat respektive delfråga. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 3b Den som vill och kan arbeta ska kunna välja att fortsätta göra det utan att åldern gör att arbetsgivaren kan säga upp personen, 2019 (procent)

		Helt felaktigt påstående (1)	2	3	4	Helt riktigt påstående (5)	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		5	9	24	31	31	100	1 461
<i>Utbildning¹</i>	Låg	6	7	23	26	38	100	192
	Medellåg	6	9	27	32	26	100	394
	Medelhög	4	9	26	26	35	100	352
	Hög	5	10	20	36	29	100	499
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	6	9	23	33	29	100	752
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	8	8	18	28	38	100	74
	Arbetare	4	9	25	28	34	100	405
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	5	8	23	28	36	100	336
	301 000–700 000	5	8	23	33	31	100	591
	Mer än 700 000	6	11	25	32	26	100	445
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	6	11	26	32	25	100	716
	Arbetslös	(5)	(7)	(23)	(31)	(34)	100	44
	Ålders-/avtalspensionär	5	7	23	28	37	100	480
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(15)	(6)	(12)	(24)	(43)	100	33
	Studerande	3	5	19	41	32	100	95
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	5	11	22	33	29	100	474
	Varken eller	6	5	26	29	34	100	414
	Något-/klart till höger	5	10	23	32	30	100	549
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	5	10	26	29	30	100	222
	TCO	6	10	22	33	29	100	305
	SACO	3	11	24	33	29	100	152
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	6	9	24	31	30	100	1 126
	Tidsbegränsad anställning	6	9	21	32	32	100	107

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 3a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 4a Inställning till att många jobb, med teknikutvecklingens hjälp, gör att sköta på distans, 2019 (procent)

		Mycket positiv	Ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Ganska negativ	Mycket negativ	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		24	42	25	7	2	100	1 617
<i>Kön</i>	Kvinna	22	44	25	7	2	100	828
	Man	26	41	25	6	2	100	785
<i>Ålder</i>	16–29 år	29	37	27	6	1	100	249
	30–49 år	33	38	21	6	2	100	452
	50–64 år	21	45	25	7	2	100	382
	65–85 år	17	47	28	7	1	100	534
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	24	39	30	6	1	100	127
	30–49 år	30	38	22	8	2	100	247
	50–64 år	19	50	20	9	2	100	196
	65–85 år	16	45	30	7	2	100	258
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	33	36	22	7	2	100	121
	30–49 år	37	38	19	3	3	100	203
	50–64 år	23	39	31	5	2	100	186
	65–85 år	18	48	25	8	1	100	275
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	19	42	29	7	3	100	226
	Mindre tätort	22	37	31	9	1	100	282
	Stad/större tätort	23	45	24	6	2	100	809
	Sthlm/Gbg/Malmö	34	40	19	5	2	100	275
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	18	40	30	9	3	100	102
	Mindre tätort	21	37	32	9	1	100	149
	Stad/större tätort	20	46	25	7	2	100	422
	Sthlm/Gbg/Malmö	33	43	16	6	2	100	144
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	19	46	27	6	2	100	124
	Mindre tätort	23	37	29	9	2	100	133
	Stad/större tätort	26	45	23	5	1	100	386
	Sthlm/Gbg/Malmö	35	36	22	5	2	100	129

Kommentar: Frågan lyder: 'Allmänt sett, vilken är din inställning till att många jobb, med teknikutvecklingens hjälp, går att sköta på distans?.' Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 4b Inställning till att många jobb, med teknikutvecklingens hjälp, gör att sköta på distans, 2019 (procent)

		Mycket positiv	Ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Ganska negativ	Mycket negativ	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		24	42	25	7	2	100	1 617
<i>Utbildning¹</i>	Låg	14	43	35	6	2	100	206
	Medellåg	21	41	27	8	3	100	452
	Medelhög	26	40	27	6	1	100	392
	Hög	29	45	17	7	2	100	535
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	27	46	19	7	1	100	817
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	29	35	26	8	2	100	83
	Arbetare	19	40	33	6	2	100	464
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	18	43	30	6	3	100	370
	301 000–700 000	24	40	26	8	2	100	649
	Mer än 700 000	31	47	16	5	1	100	485
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	28	41	23	6	2	100	799
	Arbetslös	26	44	24	4	2	100	54
	Ålders-/avtalspensionär	15	47	29	7	2	100	497
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(26)	(39)	(20)	(9)	(6)	100	35
	Studerande	27	36	24	11	2	100	121
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	24	42	25	6	3	100	527
	Varken eller	21	40	30	7	2	100	459
	Något-/klart till höger	27	44	20	8	1	100	598
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	16	35	35	10	4	100	250
	TCO	31	40	20	7	2	100	331
	SACO	28	45	21	5	1	100	167
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	23	43	25	7	2	100	1 242
	Tidsbegränsad anställning	31	39	24	2	4	100	121

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 4a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 5a Oro för: Ökad stress i arbetslivet, 2019 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		36	39	20	5	100	1 604
<i>Kön</i>	Kvinna	45	38	15	2	100	829
	Man	27	40	26	7	100	771
<i>Ålder</i>	16–29 år	37	40	18	5	100	247
	30–49 år	35	38	22	5	100	452
	50–64 år	40	39	18	3	100	380
	65–85 år	34	40	21	5	100	525
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	48	37	13	2	100	127
	30–49 år	40	39	20	1	100	248
	50–64 år	48	38	12	2	100	195
	65–85 år	45	38	13	4	100	259
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	26	42	24	8	100	119
	30–49 år	30	37	24	9	100	202
	50–64 år	31	40	25	4	100	185
	65–85 år	23	42	29	6	100	265
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	32	38	24	6	100	222
	Mindre tätort	39	38	17	6	100	281
	Stad/större tätort	38	39	19	4	100	800
	Sthlm/Gbg/Malmö	32	38	26	4	100	276
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	42	36	19	3	100	101
	Mindre tätort	49	38	9	4	100	151
	Stad/större tätort	46	37	15	2	100	421
	Sthlm/Gbg/Malmö	39	42	18	1	100	145
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	22	41	29	8	100	121
	Mindre tätort	29	38	25	8	100	130
	Stad/större tätort	29	43	22	6	100	378
	Sthlm/Gbg/Malmö	25	33	35	7	100	129

Kommentar: Frågan lyder: 'Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden? Ökad stress i arbetslivet'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 5b Oro för: Ökad stress i arbetslivet, 2019 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		36	39	20	5	100	1 604
<i>Utbildning¹</i>	Låg	41	41	14	4	100	198
	Medellåg	36	42	17	5	100	453
	Medelhög	37	38	21	4	100	389
	Hög	33	37	25	5	100	534
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	34	38	24	4	100	818
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	27	45	22	6	100	83
	Arbetare	41	41	15	3	100	454
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	39	41	14	6	100	366
	301 000–700 000	38	41	18	3	100	643
	Mer än 700 000	30	36	29	5	100	485
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	35	39	22	4	100	796
	Arbetslös	57	25	11	7	100	55
	Ålders-/avtalspensionär	34	41	20	5	100	488
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(58)	(36)	(3)	(3)	100	33
	Studerande	36	42	19	3	100	119
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	42	41	15	2	100	523
	Varken eller	44	36	16	4	100	452
	Något-/klart till höger	24	42	28	6	100	598
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	46	39	13	2	100	250
	TCO	39	42	16	3	100	328
	SACO	32	40	27	1	100	166
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	37	40	19	4	100	1 232
	Tidsbegränsad anställning	42	36	19	3	100	118

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 5a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 6a Oro för: Osäkra anställningsvillkor, 2019 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		26	34	32	8	100	1 593
<i>Kön</i>	Kvinna	28	36	31	5	100	823
	Man	24	32	33	11	100	766
<i>Ålder</i>	16–29 år	22	35	35	8	100	244
	30–49 år	22	28	38	12	100	453
	50–64 år	31	35	29	5	100	379
	65–85 år	29	38	26	7	100	517
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	22	39	36	3	100	125
	30–49 år	24	29	40	7	100	249
	50–64 år	33	34	28	5	100	195
	65–85 år	33	43	20	4	100	254
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	21	32	34	13	100	118
	30–49 år	19	28	35	18	100	202
	50–64 år	28	36	31	5	100	184
	65–85 år	27	33	31	9	100	262
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	23	28	40	9	100	219
	Mindre tätort	26	36	30	8	100	279
	Stad/större tätort	27	35	29	9	100	797
	Sthlm/Gbg/Malmö	26	34	35	5	100	273
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	24	32	40	4	100	99
	Mindre tätort	27	41	28	4	100	149
	Stad/större tätort	30	35	29	6	100	420
	Sthlm/Gbg/Malmö	29	36	32	3	100	144
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	23	24	40	13	100	120
	Mindre tätort	25	31	32	12	100	130
	Stad/större tätort	24	36	29	11	100	376
	Sthlm/Gbg/Malmö	23	32	39	6	100	127

Kommentar: Frågan lyder: 'Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden? Osäkra anställningsvillkor'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 6b Oro för: Osäkra anställningsvillkor, 2019 (procent)

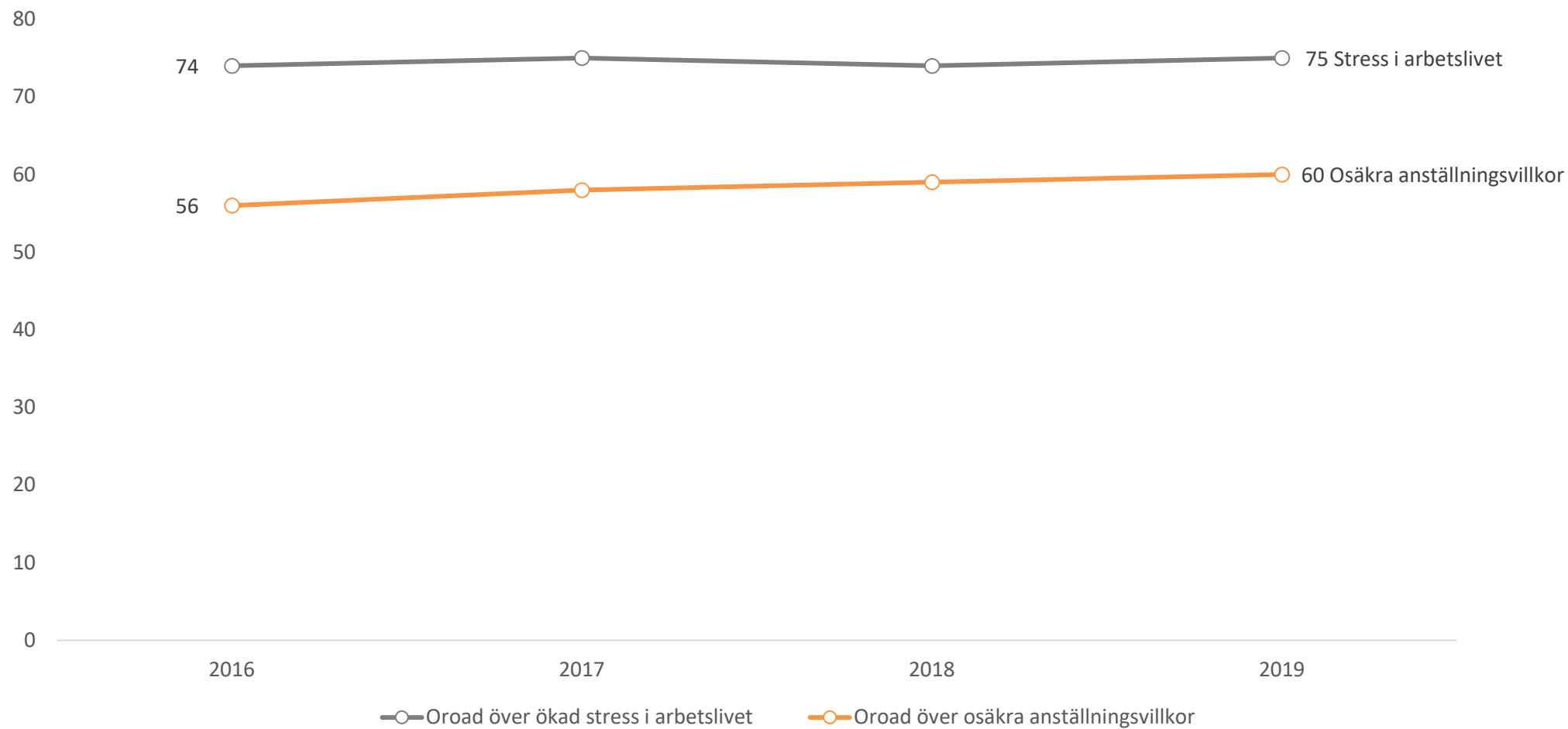
		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		26	34	32	8	100	1 593
<i>Utbildning¹</i>	Låg	40	35	20	5	100	195
	Medellåg	28	35	28	9	100	446
	Medelhög	28	35	31	6	100	389
	Hög	19	32	39	10	100	533
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	21	34	37	8	100	817
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	18	32	33	17	100	82
	Arbetare	36	35	24	5	100	450
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	36	38	19	7	100	359
	301 000–700 000	30	33	29	8	100	641
	Mer än 700 000	14	31	46	9	100	484
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	22	30	38	10	100	796
	Arbetslös	36	38	22	4	100	55
	Ålders-/avtalspensionär	30	39	25	6	100	482
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(59)	(38)	(3)	(0)	100	32
	Studerande	22	38	33	7	100	118
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	35	39	22	4	100	520
	Varken eller	32	36	27	5	100	448
	Något-/klart till höger	14	29	44	13	100	596
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	43	34	19	4	100	247
	TCO	26	37	31	6	100	328
	SACO	18	34	41	7	100	166
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	27	34	32	7	100	1 228
	Tidsbegränsad anställning	35	39	23	3	100	116

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 6a. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Figur 2 Oro för stress i arbetslivet och oro för osäkra anställningsvillkor, 2016–2019 (procent)

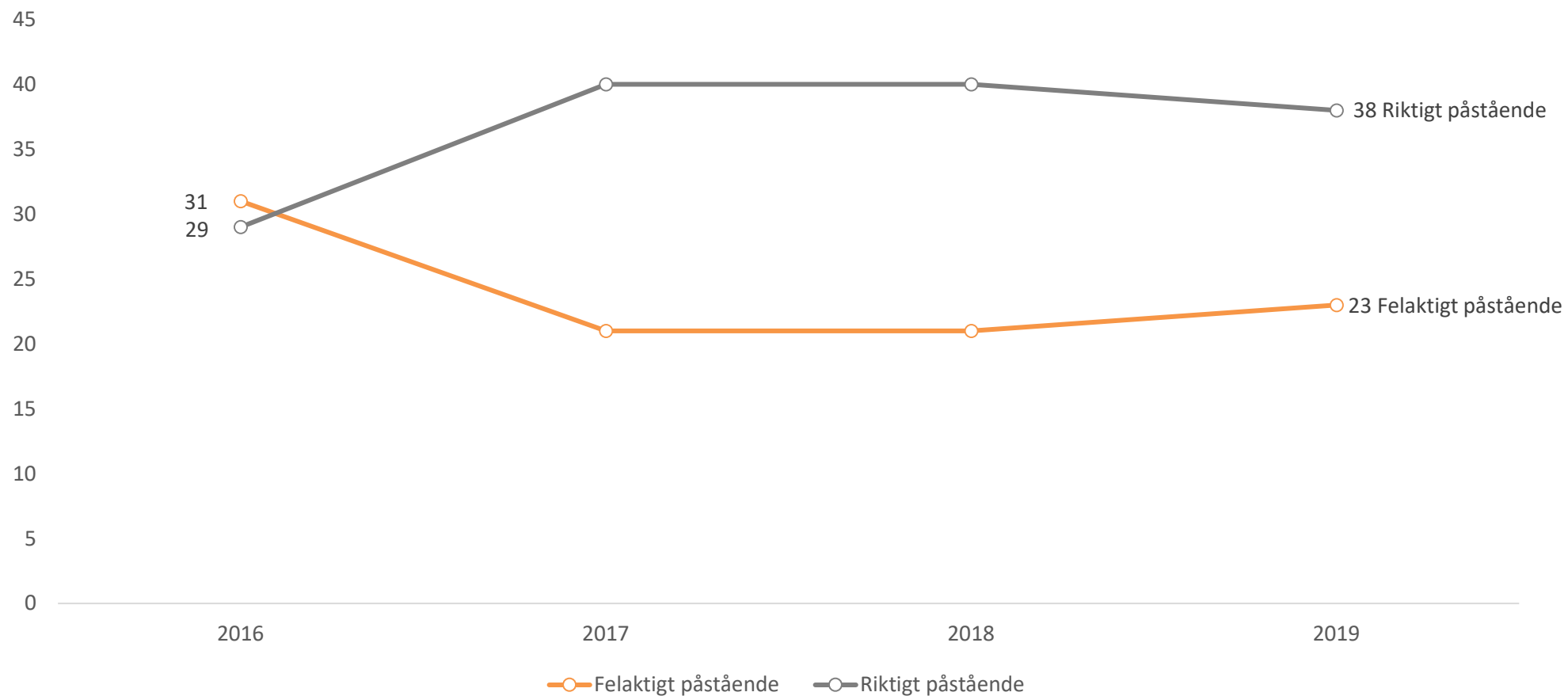

Kommentar: För frågornas lydelse se tabell 5a och 6a. Tabellen redovisar andelen ganska/mycket oroad. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2016–2019

Figur 3 Uppfattning om att den tekniska utvecklingen skapar många nya jobb, 2016–2019 (procent)

Kommentar: För frågans lydelse se tabell 2a. Tabellen redovisar andelen som svarat "Helt felaktigt påstående (1)" och "(2)" samt andelen som svarat "(4)" och "Helt riktigt påstående (5)". Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2016–2019

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.som.gu.se

